

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ, МАЙСТЕРНОСТІ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

УДК 37.017.922

© 2017

Бирко Н.М.

РОЛІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

У статті обґрунтовано доцільність різноманітних рольових позицій сучасного педагога в освітньому просторі. Розглядається важливість професійності педагогічної професії, інноваційності та відповідності сучасним умовам й потребам суспільства. Здійснено аналіз наукових досліджень щодо професійної підготовки вчителя, спираючись на досвід вітчизняних науковців. До найактуальніших ролей сучасного педагога віднесено наступні: розробник навчальних програм, презентатор, фасилітатор, тренер, наставник, менеджер, консультант, дослідник, агент змін, коуч-тренер, тьютор, ментор, тощо. Розкрито функції всіх рольових позицій в освітньому просторі детально.

Ключові слова: фасилітатор, фасилітація, тренер, коуч-тренер, освітній консультант, наставник, менеджер, дослідник, тьютор, тьюторство, ментор, менторство, менторинг.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні час великих змін. Впровадження Концепції Нової української школи в освітній процес веде за собою низку інноваційних перетворень в змісті освіти, в переосмисленні нових понять, категорій, цінностей мислення, зміни рольових позицій педагога: викладача, вчителя, вихователя. Сучасний вчитель – це фахівець, який здійснює педагогічну діяльність з врахуванням вимог часу, постійно вдосконалюючи свою професійну компетентність.

В Законі України "Про освіту" визначено, що педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадських та/або професійних компетентностей [4].

Кожен педагог ХХІ століття повинен бути професіоналом своєї діяльності, оскільки продуктом цієї діяльності має стати конкурентноспроможний випускник освітньої установи, наділений ключовими компетентностями. Саме тому педагог Нової української школи має опанувати низку сучасних ролей для забезпечення ефективної освітньої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Проблемі професійної підготовки вчителя у вітчизняній педагогічній науці віддається чимало уваги, притому в різних ракурсах – у контексті змістових характеристик професійної підготовки вчителя (С. Вітвицька, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, І. Зязюн, Н. Ничкало, М. Сметанський та ін.); в аспекті зарубіжного досвіду професійної підготовки вчителя (Н. Абашкіна, О. Мисечко, Л. Пуховська, О. Сухомлинська, та ін.); у дослідженні проблеми професійно-педагогічної творчості (В. Кан-Калик, С. Сисоєва та ін.); у контексті професійної підготовки фахівців окремих профілів (Н. Бібік, О. Пометун, В. Свистун, Л. Хоружа та ін.).

Загальновідомо, що професійна діяльність учителя – це складний, динамічний і неперервний процес, відповідно й підготовка до цього виду діяльності вимагає врахування сучасних вимог [3, с. 8].

Майбутньому, з погляду В.О. Кудіна, сила знань потрібна для розумного господарювання на планеті, для порозуміння та єднання між народами, створення нових матеріальних і духовних цінностей, розквіту науки і культури [6, с. 12].

В.С. Леднев виділяє освітні професійні завдання у процесі теоретичної підготовки майбутнього фахівця: професійно-пізнавальна підготовка; професійний розвиток; професійне виховання; загальне виховання і розвиток особистості. При цьому зрозуміло, що теоретичне навчання передбачає засвоєння професійної системи знань. Останнє дає можливість формувати відповідні професійні вміння; професійний розвиток (професійної пам'яті, професійного уявлення, професійного мислення тощо). Професійне виховання – це насамперед виховання позитивної професійної спрямованості, виховання любові до професії, формування професійно-трудова, професійно-комунікативних, професійно-моральних якостей особистості. Теоретичне навчання професії завжди має вплив на загальний розвиток і виховання особистості [8, с. 173-174].

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає в обґрунтуванні доцільності різноманітних видів рольових позицій, збагаченні термінології й різноманітності функцій інноваційних ролей сучасного педагога в освітньому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження... Кожен історичний період часу вирізняється новими додатковими ролями, які в своїй діяльності виконує вчитель. Так склалось, що наш український педагог, який, здійснюючи основні функції - навчити, розвинути, виховати, бере на себе відповідальність бути для дитини в освітньому процесі і другом, і наставником, і нянею, і медсестрою, і актором тощо.

Прийняття Закону України "Про освіту" (5 вересня 2017 р. № 2145-VIII), Державного стандарту початкової освіти (21 лютого 2018 р. №87), та введення в дію "Концептуальних засад реформування середньої освіти" (17 серпня 2016 року), спонукало сучасного педагога до опанування низки потрібних і затребуваних сучасністю нових і деяких "давно забутих" інноваційних ролей в освітній діяльності.

Проаналізувавши вищезазначені нормативні документи й спираючись на власний досвід (перебування на заходах інноваційних змін, таких як (не)конференції ГО EdCamp, тренінги ГС"Освіторія", Empatia.pro, ГО EdLab тощо), актуальними ролями сучасного педагога, поряд з загальновідомими є наступні: розробник навчальних програм, презентатор, фасилітатор, тренер, наставник, менеджер, консультант, дослідник, агент змін, коуч-тренер, тьютор, ментор, тощо. Саме такими ролями має бути наділений вчитель Нової української школи, окрім загальноприйнятих, визначених нормативними документами.

Розглянемо кожен роль сучасного педагога в освітньому просторі з зазначених вище.

Роль розробника навчальних програм полягає в тому, що кожен педагог сучасності має можливість долучитися до створення, обговорення, коментування освітніх нормативних документів, концепцій, навчальних програм, тощо. Вчитель Нової української школи повинен уміти ставити перед собою завдання, планувати очікувані навчальні результати, визначати способи перевірки (оцінювання), передбачати необхідні ресурси та раціонально використовувати час, щоб досягнути бажаних результатів.

З використанням інформаційних технологій в освітній діяльності, сучасний педагог поступово набуває освоєння актуальної ролі презентатора. Функція ролі презентатора полягає в ознайомленні когось з чимось. Кожен вчитель має володіти вміннями створювати презентації, знати й дотримуватися вимог до оформлення презентацій відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів певного класу, студентів певного профілю, слухачів курсів інститутів післядипломної педагогічної освіти. Форма навчання за допомогою презентацій - це переважно одностороння комунікація, яка служить для ознайомлення педагогом з інформацією певної групи осіб за допомогою візуальних засобів навчання. Така інформація може подаватися у вигляді схем, таблиць, блоків, малюнків, роликів, тощо для кращого сприйняття та запам'ятовування. В процесі роботи з презентаціями, вчитель заохочує, стимулює, мотивує до такої діяльності й тих, з ким працює. На (не)конференціях, які проводить ГО EdCamp, запрошені спікери за 3 хвилини презентують свої сесії з метою залучення до неї якомога більше учасників. Ця роль на таких заходах використовується вчительством без супроводження технічних засобів і сприяє формуванню ключових компетентностей та конкурентноздатності.

Дуже актуальною сьогодні є роль педагога фасилітатора. Оскільки до формули нової школи одним із компонентів належить педагогіка партнерства, більше уваги надаватиметься партнерській взаємодії через діалог, багатосторонню комунікацію вчителя з учнями та їх батьками, тобто співпраці в групі, команді. І саме процес фасилітації має на меті забезпечення успішної комунікації у групі людей.

Фасилітація – це організація й управління процесом обговорення певних питань (тем) у групі людей. Його мета – організувати спілкування всіх учасників обговорення з нейтральної сторони, налагодити ефективний обмін думками таким чином, щоб зіткнення думок перейшли в конструктивне русло, розбіжності були успішно подолані і прийнятне рішення було вироблено [10].

Фасилітатор (англ. facilitator, від лат. Facilis – "легкий, зручний") – це людина, що забезпечує успішну групову комунікацію. Забезпечуючи дотримання правил зустрічі, її процедури і регламенту, фасилітатор дозволяє її учасникам сконцентруватися на цілі і змісті зустрічі. Тобто, фасилітатор вирішує двояке завдання, сприяючи комфортній атмосфері та плідності обговорення. У контексті етимології терміна можна сказати, що фасилітатор – це той, хто перетворює процес комунікації в зручний і легкий для всіх її учасників. З групової точки зору, фасилітатор – той, хто допомагає групі зрозуміти загальну мету і підтримує позитивну групову динаміку для досягнення цієї мети в процесі дискусії, не захищаючи при цьому одну з позицій або сторін. У групових тренінгах тренера, працюючого у стилі фасилітації, нерідко визначають як диригента [11].

В освітній діяльності, фасилітатором називають викладача, вчителя, тренера, основне завдання якого полягає в стимулюванні та спрямованості процесу самостійного пошуку інформації та спільної діяльності учнів. Роль фасилітатора – допомогти учням досягнути очікуваних результатів навчання. Тому педагог-фасилітатор скоріше ставить запитання, сприяє, щоб звучали різні думки, точки зору у групі. На відміну від презентатора, який є певним чином експертом в інформації, що презентується, фасилітатор пропонує процес, який допомагає учасникам засвоїти знання [7, с. 147-158].

В роботі кожного педагога є певний досвід з тієї чи іншої проблеми. І є окремі напрацювання з тем, які він найбільше досліджує, удосконалює, експериментує й презентує перед колегами. Якщо є потреба в виробленні певної навички з тої чи іншої проблеми, вчителі відвідують тренінги зі своїми колегами, під час яких тренуються в певних вправах щодо удосконалення бажаної навички. Той, хто демонструє захід, називається тренером. *Тренер* (англ. trainer, від англ. train – виховувати, навчати) – спеціаліст у якомусь виді діяльності, галузі. Він веде навчально-тренувальну роботу, спрямовану на виховання та вдосконалення майстерності, розвиток функціональних можливостей [1, с. 19-23]. Роль тренера прийшла в освітню діяльність зі спорту і означає

напрацьовувати, набувати, відтреновувати, відшліфувати певні навички. Педагог-тренер допомагає іншим в оволодінні новими навичками, знаннями, ставленнями.

Сучасні діти у шкільних установах потребують від свого вчителя й такої "давно забутої" і дуже актуальної сьогодні ролі наставництва. Наставництво – це домовленість, за якою один користувач ("наставник") допомагає іншому користувачеві ("опікуваному"). Залежно від характеру домовленості, наставник може давати поради користувачеві щодо більш ефективної роботи у проєкті та допомагати вирішувати дискусійні питання. Метою наставництва є допомога опікуваному пристосуватися до дій у межах правил та настанов спільноти. Вчитель наставник допомагає учням переносити здобуті знання у практику. Заохочує рефлексивну практику [12].

Будь-який викладач, вчитель веде урок, заняття, лекцію і управляє процесом освітньої діяльності, здійснюючи функцію менеджера цієї діяльності.

Менеджер освіти – це особа, яка професійно здійснює функції педагогічного менеджменту на рівні будь-якої педагогічної системи (від міністра освіти, його заступників, інспекторів відділів освіти і до окремого викладача). Менеджер навчально-пізнавального процесу – це вчитель, вихователь, викладач, педагог, який виступає в професійній ролі суб'єкта системи управління навчально-пізнавальною діяльністю тих, кого він навчає, виховує, планує, оцінює, вносить зміни до навчального процесу для досягнення учнями очікуваних навчальних результатів, забезпечує необхідними ресурсами [13].

Набуває значущості в освітньому процесі роль педагога консультанта, хоча кожен вчитель щодня здійснює освітнє консультування за потребою.

Освітній консультант є радником і педагогом, який працює в школі і має на меті забезпечити готовність учнів до переходу від шкільної освіти до майбутньої кар'єри (вибору професії, підготовки до вступу в університет тощо) [9, с. 2]. У деяких країнах освітнє консультування проводять спеціалісти – освітні консультанти (наприклад у Китаї, Фінляндії, Ізраїлі, Румунії, Туреччині та США). В інших випадках освітнє консультування проводять вчителі, які мають такі обов'язки як додаткове навчальне навантаження (наприклад Індія, Японія, Мексика, Південна Корея). Важливою підставою для появи професії освітнього консультанта стали труднощі учнів під час вибору подальшого шляху в дорослому житті. Спочатку такі люди називалися консультантами або методистами, але освітній консультант є більш влучним терміном, оскільки ця людина здійснює підтримку випускника в подальшій навчальній, професійній і соціальній діяльності. В Азії, Африці, США та Європі освітній консультант, шкільний консультант та вчитель-керівник – це особа, яка допомагає планувати та організовувати реалізацію планів становлення кар'єри майбутнього випускника. Професійні освітні консультанти в школах задовольняють потреби учнів у трьох основних сферах: академічному розвитку, розвитку кар'єри, особистому та соціальному розвитку з підвищеним акцентом на доступ до вищої освіти. Знання, розуміння і навички в цих областях отримуються в рамках класних занять, консультацій і співпраці. Консультант у галузі освіти в США – це дипломований фахівець зі ступенем магістра, отриманим після закінчення освітньої програми в галузі консультування, який володіє унікальною кваліфікацією та навичками для відповіді на освітні, кар'єрні, особисті та соціальні питання учнів [9, с. 2-3].

Впроваджуючи Концептуальні засади реформування середньої школи, важливими змістовими лініями Типової освітньої програми початкової освіти є змістові лінії "Досліджуємо медіа" і "Досліджуємо мовлення". Це означає, що вчитель початкової школи повинен добре виконувати роль дослідника, яка передбачає більші можливості практичного застосування теоретичних знань.

Дослідник займається дослідженням, пошуком знань, використовуючи будь-який систематичний метод (наприклад науковий метод), з метою встановлення фактів. В більш вузькому сенсі, дослідник – це людина, яка проводить досліді. Роль учителя як дослідника вимагає від учнів нового розуміння процесу навчання, зміщуючи акцент від «зовнішнього до внутрішнього джерела»[15]. Успішне застосування педагогом ролі дослідника сприятиме продуктивній співпраці з учнями у написанні наукових робіт, здійсненні довготривалих проєктних робіт тощо.

Новою роллю, яку співвідносять з запровадженням Концепції Нової української школи є роль агента змін. Цією роллю має бути наділений кожен український педагог, який готовий змінюватися, вчитися і впроваджувати в свою освітню діяльність продуктивні інновації. Агентом змін є український вчитель, що надихає, заохочує та проводить постійний аналіз і рефлексію, ініціює різноманітні альтернативи існуючій практиці, сприяє процесу змін і розвитку класу/школи. Роль агента змін прийшла в освіту з діяльності руху відповідального вчительства ГО EdCamp, яка здійснює підвищення кваліфікації українських педагогів в новому дискусійному форматі з метою поширення нових методик, інноваційних технологій, які будуть використовуватись в Новій українській школі. Місія агента змін у тому, щоб долучити якомога більше своїх колег до змін, до навчання впродовж життя, до інноваційних форм мислення в роботі з дітьми покоління-Z.

На початку XXI ст. у світі з'явилася ще одна професія, призначення якої – сприяти людині в досягненні її життєвих цілей, розвитку та успіху, – коучинг (англ. coaching – процес, під час якого людина або група людей навчаються й одержують навички, необхідні для їхньої підтримки). Коуч – це тренер, здатний зробити з людини

чемпіона, тобто мова йде про виховання переможців. Коуч – це фахівець, який спеціалізується на розвитку уміння досягати поставленої мети [14].

Виникненню ролі педагога-коуча сприяло партнерство в освіті. Коучингом вважається процес партнерства, при якому партнер розкривається в професійній діяльності й особистісній сфері.

Коуч-психолог В. Жерновий діяльність коучингу описує формулою: Розвиток = потенціал+перешкоди

Роль педагога коучинга полягає у подоланні перешкод.

Тьюторство в певному розумінні можна вважати культурою, що сформувалася в історії паралельно культурі викладання і навчання. Сьогодні, ця роль педагога є дуже актуальною, здебільшого в приватних школах України.

Тьютор (від англ. tutor – учитель) – особа, що веде індивідуальні або групові заняття із учнями, студентами, репетитор, наставник. В університетах тьютори помічники викладача, здебільшого аспіранти або старші студенти.

Вчителю часом важко стати в позицію тьютора. Перш за все, тому що вони знають відповіді, знають, як правильно до них підвести – і це є частина їх професії, вони навчають правил і викладають закони. У тьютора інші цілі, інший стиль і привід для спілкування. Так головне завдання учителя – це безпосереднє управління процесом навчання, тьютор підтримує навчання і супроводжує самоосвіту. В результативності учитель відповідає за передавання певної суми знань, а тьютор лише бере участь у пошуку знань постійно формуючи індивідуальну відповідальність за отримані знання. Основним інструментом досягнення результату учителя є використання методик викладання, в той час як тьютор спирається на постійну рефлексію досвіду самоосвіти. Тьюторство здебільшого базується на ідеї сумлінності учня, що прагне знань, і тьютор підтримує та не дає загаснути цьому вогнику, підштовхуючи учня до нових вершин [16].

Наступна роль сучасного педагога пов'язана з давньогрецькою міфологією, в якій з'являється назва "mentor". Саме таким було ім'я особи, котрій залишив на виховання свого сина Телемаха Одісей, на час своєї тривалої подорожі. Ментор був мудрим, йому всі довіряли, приходили з питаннями, за порадами і допомогою. Він був довіреним радником Одісея. Саме таким чином, від давніх переповідок поняття "mentor" – "наставник" прийшло до наших часів.

В сучасному світі менторство – це наставництво, але не в чистому вигляді, а в поєднанні з консультуванням, коучингом та навіть психологічною допомогою. Менторство або менторинг – це процес взаємодії більш досвідченої в певній сфері людини з менш досвідченою, при якому відбувається передача знань, вмінь, навичок. В певні моменти життя ментором для людини можуть бути рідні, більш досвідчені друзі, викладачі, колеги, а іноді навіть і незнайомі люди. Різниця лише в тому, що у взаємодії з ними людина отримує тільки якісь певні сторони менторства, а коли мова йде про взаємодію із досвідченим ментором – той здійснює цю діяльність комплексно та професійно. Наставник – це людина, яка працює в компанії і має інтерес у розвитку знань, навичок та міжособистісних стосунків. На відміну від наставника, ментор – це людина, що самостійно встановлює інтенсивність та напрямок навчання. Завдання ментора – допомагати тоді, коли просите про допомогу.

Колишній шкільний викладач з 25-річним досвідом Уїлл Річардсон, який нині відомий у США як реформатор освітньої галузі зазначає, що "Роль сучасного ментора з навчання – формувати та підтримувати впевнених у собі і самодостатніх сучасних професіоналів, які максимально використовують можливості та навчаються з різного досвіду заради саморозвитку" [17].

Розглянуті нами ролі сучасного педагога в освітньому просторі є актуальними і потребують засвоєння функцій кожної з них, а також практичного застосування їх в освітньому просторі професійної діяльності педагога, адже нові інноваційні технології потребують ефективної швидкої зміни ролей в залежності від обставин, виду діяльності, форми роботи в найнепередбачуваніших ситуаціях.

Висновки... Таким чином, різноманіття розглянутих нами ролей сучасного педагога не є вичерпаним, адже з впровадженням Нової української школи в 2018-2019 навчальному році їх значно побільшає з освоєнням різноманітних методик, технологій, напрямів, з формуванням ключових компетенцій, з можливостями сучасності. Завдання педагога полягає в постійному професійному зростанні, в отриманні освіти впродовж життя, в якісній перепідготовці в умовах мінливого суспільства та набуття й практичного застосування інноваційних ролей відповідно до потреб людства.

Використана література:

1. Володченко О.А. Педагогічна оцінка (аналіз) процесу технічної підготовки спортсменів у кікбоксінгу ISKA (Міжнародної спортивної кікбоксерської асоціації) / О.А. Володченко, А.Б. Жадан, В.В. Федутенко // Науковий часопис. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – 2014. – Вип. 1 (54)15. – С. 19-23.
2. Державний стандарт початкової освіти від 21 лютого 2018 р. №87.
3. Дубасенюк О.А. Концептуальні моделі педагогічної освіти: наукові пошуки та здобутки // Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова,

- С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк: Вид. 2-е, доп. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 8-29.
4. Закони України "Про освіту" від 05.09. 2017 № 2145- VIII, с.7.
  5. Концептуальні засади реформування середньої освіти від 17 серпня 2016 року.
  6. Кудін В.О. Освіта в інформаційному суспільстві / В.О. Кудін. – Київ : Телепрескорпорація „Республіка”, 1998. – 152 с.
  7. Левченко О. О. Педагогічна фасилітація як феномен формування фасилітативного стилю педагогічної взаємодії майбутніх викладачів / О.О. Левченко // Наукові записки. Психологія і педагогіка. – 2011.– №18.– С. 147-158.
  8. Леднев В.С. Содержание образования: сущность, структура, перспективы: 2-е изд. /В.С. Леднев. – Москва : Высш. шк., 1991. – 224 с.
  9. Орлова І. Освітній консультант у школі/ Ірина Орлова // Місячний звіт. – 2013. –№17.– С. 1-7.
  10. wiki.iteach.com.ua/Портфоліо_вчителя_початкових_класів_Лукашової_
  11. <https://sites.google.com/site/sergijcvetkov/team-Building/fasilitator>
  12. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Наставництво>
  13. pidruchniki.com/.../zagalna_harakteristika_printsiv_funksiy_pedagogichnogo_menedzhmentu
  14. <https://pedkab.wordpress.com/2013/01/28/педагогічний-коучинг/>
  15. <https://ludmilaryabokon.jimdo.com/.../Інноваційні+методи+навчання+та+викладан.>
  16. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Тьютор>
  17. <https://medium.com/.../що-таке-менторство-та-як-це-працює-в-українській-академії...>

Бырко Н.М.

РОЛИ СОВРЕМЕННОГО ПЕДАГОГА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

В статье обоснована целесообразность различных ролевых позиций современного педагога в образовательном пространстве. Рассматривается важность профессионализма педагогической профессии, инновационности и соответствия современным условиям и потребностям общества. Осуществлен анализ научных исследований по профессиональной подготовке учителя, опираясь на опыт отечественных ученых. К очень затребованным ролям современного педагога отнесены следующие: разработчик учебных программ, презентатор, фасилитатор, тренер, наставник, менеджер, консультант, исследователь, агент изменений, коуч-тренер, тьютор, ментор, и тому подобное. Раскрыты функции всех ролевых позиций в образовательном пространстве детально.

Ключевые слова: фасилитатор, фасилитация, тренер, коуч-тренер, образовательный консультант, наставник, менеджер, исследователь, тьютор, тьюторство, ментор, менторство, менторинг.

Byrko N.M.

THE MODERN TEACHER'S ROLE IN THE EDUCATIONAL SYSTEM

The article substantiates the expediency of various roles of the modern teacher in the educational system. It is considered the importance of professionalism in the pedagogical profession, innovation and conformity to modern conditions and needs of the society. It is noted that the teacher's professional activity is a complex, dynamic and continuous process, and accordingly the preparation for this kind of activity requires taking into account modern requirements. The analysis of the scientific researches on teacher training has been carried out, drawing on the domestic scholars' experience. Working with new normative documents such as the Law of Ukraine "On Education" (September 5, 2017, No 2145-VIII), the State Standard of Primary Education (February 21, 2018, No 87), and the introduction of the "Conceptual Framework for the Secondary Education Reform" (August 17, 2016) encourages the modern teacher to master a number of innovative roles in the educational activities that are needed and demanded by the present. These include the following: a curriculum developer, presenter, facilitator, trainer, peer educator, manager, consultant, researcher, and agent of change, coach trainer, tutor, mentor, and the like. The functions of all role positions in the educational system have been revealed in detail. It is noted that the diversity of the modern teacher's roles considered by us is not exhausted, since with the introduction of the New Ukrainian School in 2018-2019 academic year, they will considerably increase with the development of various techniques, technologies, trends, with the formation of key competencies, with the possibilities of modernity. The teacher's task involves continuous professional growing, obtaining life-long education, qualitative retraining in the conditions of the changing society, and the acquisition and practical application of innovative roles in accordance with the needs of the mankind.

Key words: facilitator, facilitation, trainer, coach trainer, educational consultant, peer educator, manager, researcher, tutor, tutoring, mentor, mentorship, mentoring.

Подано до редакції 03.04.2018.

УДК 373. 2. 011. 3 – 51

© 2017

Дубровіна І.В., Мельніченко А.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ОСВІТНІХ УСТАНОВАХ З РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПЕДАГОГІВ-ВИХОВАТЕЛІВ

У статті розкрито проблеми організації методичної роботи педагогів-вихователів у закладах освіти; обґрунтовано основні завдання, мету та напрями, що забезпечують успішність процесів особистісно-професійного розвитку педагогів у закладах дошкільної освіти. Розглянуто організацію методичної роботи з вихователями як одну зі складових управління освітою, яка передбачає професійну спрямованість на розвиток власного творчого потенціалу. Обґрунтовано форми та зміст методичної роботи щодо розвитку творчого потенціалу педагогів-вихователів. Методична робота характеризується наявністю чіткої, упорядкованої сукупності принципів, функцій, завдань, форм, передбачених результатів, а також організаційної структури.